

2008 YILI

KÖYLERİN ALTYAPISININ DESTEKLENMESİ (KÖYDES) PROJESİ ÖDENEĞİNİN İLLER BAZINDA DAĞILIMI, KULLANDIRILMASI, İZLENMESİ VE DENETİMİNE İLİŞKİN ESAS VE USULLERE DAİR KARAR

I. Amaç

Bu Kararın amacı, susuz veya suyu yetersiz köy ve bağlılarının sağlıklı ve yeterli içme suyuna kavuşturulması ile köy yollarının kalite ve standartlarının yükseltilmesi için uygulanmakta olan Köylerin Altyapısının Desteklenmesi (KÖYDES) Projesine ait ödeneğin iller bazında dağılımı, kullanılması, izlenmesi ve denetimine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

II. Kapsam

Bu Karar kapsamında, İstanbul ve Kocaeli haricindeki illerde, köy muhtarlıkları ve bunlara bağlı yerleşimlerin aşağıda belirtilen konulardaki projeleri desteklenir;

- Susuz köy ve bağlıları başta olmak üzere içme suyu projeleri
- Köy yollarının kalite ve standartlarının yükseltilmesine yönelik yol projeleri
- Mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nden (KHGM) il özel idarelerine devredilen projeler
- Yukarıda belirtilen yatırımlarla ilişkili bakım ve onarım projeleri

Köy kanalizasyon projeleri, Karar kapsamı dışında olup, bu projelere ait yatırım ödeneklerinin İl Özel İdaresi bütçesinden karşılanması esastır.

III. Dayanak

Bu Karar, 14.12.2007 tarih ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 13. maddesinin (b) bendi ile 15.10.2007 tarih ve 2007/12701 sayılı 2008 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararının eki 2008 Yılı Yatırım Programı hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

IV. Genel Esaslar

- 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 13. maddesinin (b) bendinde belirtilen ve 2008 Yılı Yatırım Programında yer alan 500 milyon YTL tutarındaki ödenek, iller bazında EK I sayılı cetvelde belirlenen şekliyle tahsis edilmiştir.

Gerek KÖYDES kapsamındaki, gerekse mülga KHGM'den devredilen projeler için EK I sayılı cetvelde yer alan il ödeneği dışında, yıl içinde yapılacak ek ödenek talepleri değerlendirilmeye alınmaz.

2. KÖYDES ödeneğinin iller bazında dağılımı; geçmiş dönem uygulamalarının sonuçları ile KÖYDES İzleme Bilgi Sistemi'ndeki (İBS) köy altyapı envanteri bilgilerine dayalı olarak yapılan ihtiyaç analizinin birlikte değerlendirilmesi suretiyle hesaplanmıştır.
3. Tahsis edilen ödeneklerin, Köylere Hizmet Götürme Birlikleri (KHGB) aracılığıyla kullanılması veya kullandırılması esastır. KHGB'lerin bulunmadığı ilçelerde, uygulama merkez ilçe KHGB aracılığıyla gerçekleştirilir.
4. Yerel düzeyde, KÖYDES projelerinin yürütülmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesinden ilçelerde kaymakamlar, il genelinde ise vali sorumludur. KÖYDES projelerinin il genelinde planlanması, uygulamasının koordinasyonu, izlenmesi, değerlendirilmesi ve merkezle yapılacak iş ve işlemlerin yürütülmesinden sorumlu olmak üzere uygun bir birim, Vali tarafından KÖYDES Koordinasyon Birimi olarak görevlendirilir.
5. İl ödeneğinin uygulayıcı birimler ve projeler itibarıyla dağılımını gösteren KÖYDES İl Yatırım Programı (EK II, EK III ve EK IV sayılı cetveller), valinin başkanlığında; il genel meclisi başkanı, il özel idaresi genel sekreteri ve kaymakamlardan oluşan İl Tahsisat Komisyonu tarafından belirlenir. Vali, gerektiğinde diğer idarelerin ildeki birim amirlerini istişari amaçla Komisyon toplantısına davet edebilir. İl Tahsisat Komisyonunun sekreteryası hizmetleri Koordinasyon Birimi tarafından yürütülür.
6. KÖYDES kapsamında yapılacak işlerin KHGB'ler tarafından, İl Tahsisat Komisyonu kararları öncesinde projelendirilmesi, maliyetlendirilmesi ve önceliklendirilmesi esastır. Bu işlemler ve teknik kontrollük işlemleri için gerektiğinde, kaymakamın talebi üzerine valinin görevlendirmesiyle; Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü, İller Bankası Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) ve Orman Genel Müdürlüğü'nün taşra teşkilatları ile Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (TEDAŞ) tarafından teknik destek sağlanır.
7. İl Tahsisat Komisyonu; il ödeneğini, KHGB'lerce teklif edilen projeler arasından, Beşinci Bölümde yer alan esaslara uygun olarak, öncelik sırasıyla belirlediği asıl projelere dağıtır ve EK II sayılı cetvele işler.

Mülga KHGM'den devredilen köy yolları ve köy içme suyu projeleri için ayrılacak ödenek tutarı da, projeler itibarıyla EK III sayılı cetvel formatında İl Tahsisat Komisyonu tarafından belirlenir. Devam eden bu tür projelere ayrılan toplam ödenek, il ödeneğinin yüzde 20'sini aşamaz.

Bu şekilde belirlenen KÖYDES İl Yatırım Programına alınacak projeler, EK II ve EK III sayılı cetvellere kaydedilir. EK II ve EK III sayılı cetveller ile bu cetvellerin icmalini gösteren EK IV sayılı cetvel, KÖYDES İl Yatırım Programı olarak Koordinasyon Birimi tarafından İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğüne (MİGM) gönderilir ve İBS'ye girilir.

Komisyon, bu çalışmalar sırasında sadece EK II sayılı cetvel için yeterli sayıda yedek proje tespiti yapar. Tespit edilen yedek projelerin önceliklendirilmesi yapılarak, her bir KHGB için oluşturulan liste Koordinasyon Biriminde muhafaza edilir.

8. KÖYDES İl Yatırım Programının uygulanması sonucunda yıl sonunda ulaşılması öngörülen hedef envanter bilgileri, EK V sayılı cetvele işlenerek Koordinasyon Birimi tarafından en geç Haziran ayı sonuna kadar MİGM'ye gönderilir ve İBS'ye girilir.

KÖYDES İl Yatırım Programı ile mevcut ve hedef envanter bilgileri tablosu, MİGM'ye gönderilmelerini müteakip en geç bir hafta içerisinde vali tarafından kamuoyuna duyurulur ve internet sayfasında yayınlanır. KÖYDES İl Yatırım Programındaki değişiklikler güncellenerek yıl boyunca valilik internet sitesinde tutulur.

9. EK II sayılı cetvelde yer alan projelerin tamamlanması sonucunda artan veya herhangi bir sebeple bu projeler için kullanılmayan ödenekler; KHGB'nin yedek proje listesindeki projelere öncelik sırasına göre kullanılır. Bu şekilde yedek listeden başlatılan projeler, kaymakam tarafından Koordinasyon Birimine bildirilir.
10. İlgili KHGB tarafından asıl ve yedek projeler için kullanılmayan veya bunlardan artan ödenekler, vali tarafından ödenek ihtiyacı bulunan diğer bir KHGB'ye aktarılabilir. Bu değişiklikler, Koordinasyon Birimi tarafından İBS'de yer alan KÖYDES İl Yatırım Programına işlenir.
11. İl Tahsisat Komisyonu; projeler için ihtiyaç duyulan asfalt, akaryakıt ve boru alımı ile teknik kontrollük ve müşavirlik hizmetlerinin ortak alımla karşılanmasına karar verebilir. Ortak alım harcamalarına ilişkin bilgiler il merkez KHGB'ye, merkez KHGB'si olmayan illerde ise İl Tahsisat Komisyonu tarafından uygun görülen bir KHGB'ye ait EK II sayılı cetvele işlenir.

Teknik kontrollük ve müşavirlik hizmetleri için ayrılacak toplam ödenek, il ödeneğinin yüzde üçünü geçemez.

Ortak alım giderlerinin kaynak ihtiyacı, il merkez KHGB hesabına aktarılır. Ancak, asfalt ortak alımlarında, gerektiğinde İl Özel İdaresi hesapları kullanılabilir.

12. Bu Karar kapsamında yapılacak her türlü ödenek aktarımı ve ödeme için KHGB'ler ve il özel idareleri tarafından özel KÖYDES hesapları açılır. Bu hesaplar, sadece KÖYDES kapsamındaki ödemeler için kullanılır.

Mülga KHGM'den devredilen devam eden projelere tahsis edilen ödenekler EK III sayılı cetvele göre İl Özel İdaresi hesabına, diğer ödenekler ise EK II sayılı cetvele göre KHGB'lerin hesabına aktarılmak suretiyle kullanılır. Bu ödenekler, KÖYDES Projesinin amacı dışında kullanılamaz ve atıl durumda bekletilemez.

13. MİGM, Koordinasyon Birimi tarafından gönderilen KÖYDES il yatırım programlarını esas alarak düzenleyeceği icmal listeyi hazırlar ve kaynak aktarımını yapmak üzere Maliye Bakanlığına gönderir. Bu icmal listede, il özel idareleri ve KHGB'lerin hesaplarına ne miktarda kaynak aktarılacağına ilişkin bilgiler ile tahakkuk için gerekli diğer bilgilere yer verilir. Maliye Bakanlığı, kaynak aktarımını icmal listelere uygun olarak gerçekleştirir. İcmal listeler hazırlanırken; aktarılan kaynak, bu kaynaktan yapılan ödemeler ve ödenemeyen tahakkuk miktarları da dikkate alınır.

14. Uygulamanın hızlandırılması amacıyla, bu Kararın yürürlüğe girmesini takiben KÖYDES İl Yatırım Programında yer alan projelerin ihalelerine ilişkin iş ve işlemler en kısa sürede başlatılır.
15. KHGB'lere tahsis edilen toplam ödeneğin azami binde beşi; muhasebe, müşavirlik, teknik kontrollük ve projelendirme hizmetleri, İBS veri girişleri, yürütülen hizmetlerin gerektirdiği araç kiralama, kırtasiye, büro malzemesi alımı ve iletişim giderleri gibi yönetim giderleri için kullanılabilir.
16. Köy içme suları ve köy yolları konusundaki altyapı ihtiyaçları karşılanmış illerde, artan KÖYDES ödeneği beşinci bölümdeki önceliklendirme kriterleri çerçevesinde, tarımsal altyapı projelerine aktarılabilir.
17. İl özel idareleri veya KHGB'ler tarafından, Ağustos ayı sonu itibarıyla yıl içinde kullanılmayacağı İzleme ve Değerlendirme Kurulu'nda tespit edilen ödenekler, Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile ihtiyaç duyulan diğer illerin il özel idareleri veya KHGB'lerine aktarılabilir.
18. KÖYDES ödenekleriyle iş makinası alınmaz. Proje uygulamalarında hizmet alımı yöntemi esas olup, bakım ve onarım işleri için gerekli olan makina parkının yetersizliği durumunda yine hizmet alımı yöntemi uygulanır.

V. KÖYDES İl Yatırım Programı Hazırlığının Esas ve Öncelikleri

19. KÖYDES İl Yatırım Programının oluşturulmasında; mevcut olması durumunda bölgesel gelişme ve il gelişme planları ile İl Özel İdaresinin stratejik planı, yıllık yatırım ve çalışma programlarına uygun projelere öncelik verilir.
20. İl genelinde, halihazırda susuz olan köylerin yeterli içme suyuna kavuşturulması ile köylerin merkeze ulaşımında en çok kullandığı ve mevcutta ham yol niteliğinde olan yollarının asgari stabilize yol standardına çıkarılması esastır.
21. KÖYDES İl Yatırım Programına alınacak projelerin önceliklendirilmesinde, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre yerleşik nüfusu fazla veya nüfus artış hızı en yüksek olan, gelişme ve çevresine hizmet verme potansiyeli bulunan yerleşimlere ait projelere öncelik verilir.
22. Asfalt yol yapımı ve şebekeli içme suyu tesisi gibi yüksek yatırım standartlarını sağlamaya yönelik projelerde, nüfusu 100'ün altında olan köy ve bağlıları ile yakın gelecekte nüfusu 100'ün altına düşmesi muhtemel köy ve bağlıları öncelikli olarak değerlendirilmez.
23. Birden fazla yerleşime hizmet edecek veya yarar sağlayacak entegre projeler ile yapılabiliirliği ve ön hazırlıkları en yüksek düzeyde olan projelerin KÖYDES İl Yatırım Programına alınmasına öncelik verilir.

24. Bütün projelerde; işgücü, sermaye, arazi gibi yatırım girdileri itibarıyla yöre halkının aynı veya nakdi katkısı en yüksek olan projelerin gerçekleştirilmesine öncelik verilir. Kamulaştırma gerektiren projeler öncelikli olarak değerlendirilmez.
25. Afetlerden kaynaklanabilecek risklerin azaltılması ile afet hasarlarının telafisine yönelik projelere öncelik verilir.
26. Projeler yıl içinde tamamen bitirilecek şekilde planlanır ve uygulanır. Proje planlaması ve uygulaması, fiziksel hedefleri en üst düzeyde sağlayacak şekilde yapılır.
27. Proje uygulamalarında diğer kamu kurumlarından ihtiyaç duyulan her türlü izin belgesi, KHGB'nin başvurusu üzerine ilgili kurumlarca ivedi bir şekilde temin edilir.
28. Projelerin maliyetlendirilmesi yapılırken, KDV dahil hesaplama yapılır.

29. İçme suyu projelerine ilişkin esas ve öncelikler

- a) İçme suyu projelerinde susuz ünitelere (köy veya köy bağılı) ait projeler önceliklidir. Bu projeler arasından da su kaynağı bulunan ünitelere ait projelere öncelik verilir.
- b) Susuz ünitelerin projelerinin bitirilmesi durumunda kalan ödenek, suyu yetersiz ünitelerin projeleri için kullanılır. Suyu yetersiz ünitelerin projeleri arasında da grup içme suyu projelerine öncelik verilir.
- c) Bakım ve onarım ihtiyacı nedeniyle geçici olarak hizmet dışı kalmış içme suyu tesislerinin yeniden hizmete açılmasına yönelik yatırımlara öncelik verilir.
- d) Projelerde, su kaynaklarının en kurak aylardaki debileri esas alınır ve su kaynağı yıl boyunca asgari düzeyde yeterli olmayan şebekeli içme suyu projelerinin yapımına başlanmaz. Ancak, yeterli içme suyu kaynağı bulunan köylerin şebekeli içme suyuna kavuşturulmasına öncelik verilir.
- e) Şebekeli içme suyu projelerinde; meskenlerde sayaç kullanımı esas olup, içme suyu tesisleri sulama amaçlı kullanılamaz. Bu konudaki denetim ve yaptırım köy muhtarlıkları sorumluluğundadır. İçme suyu tesislerinin işletme maliyetlerini karşılamak üzere, il genel meclisleri tarafından ücret tarifesi belirlenebilir.
- f) Su kaynaklarının yetersiz olduğu yörelerde, birden fazla üniteye hizmet edecek şekilde içme suyu amaçlı gölet ve isale hattı yapılabilir.
- g) İçme suyu için açılacak sondaj kuyularının hidrojeolojik etütlerinin yapılması esastır. Yapılan sondajlar sonucunda yeterli suyun bulunduğu ve içme suyu tahlillerinde içilebilir olduğu tespit edilenlerin Programa alınmasına öncelik verilir. Sondaj için gerekli kontrol ve izin işlemleri DSİ Genel Müdürlüğü tarafından ivedilikle sonuçlandırılır.
- h) Yetkili mercilerde yapılan içme suyu tahlili sonuçlarına göre halk sağlığı açısından risk taşıyan sular için yakın havzalardan da içilebilir su temin edilememesi durumunda, uzun vadede işletme ve yatırım maliyet karşılaştırması detaylı bir şekilde yapılarak mevcut içme suyu kaynakları için arıtma tesisi kurulması yoluna gidilebilir.

30. Yol projelerine ilişkin esas ve öncelikler

- a) İl köy yolu ağında olmayan yollara ait proje teklifleri değerlendirmeye alınmaz.
- b) Köy yollarında; halihazırda ham veya tesviye olup stabilize yol standardına çıkarılması düşünülen yollara ve birinci kat asfalt yapılmış olup ikinci kat asfalt yapılması düşünülen yollara yönelik projeler önceliklidir.
- c) Asfalt yol yapımında, birinci derecede öncelikli yol ağı kapsamında bulunan grup köy yolları ile yerleşik nüfusu fazla olan köylere öncelik verilir.
- d) Asfalt yolların ekonomik ömürlerinin uzatılması amacıyla bu yolların bakım ve onarımlarına azami derecede özen gösterilir.
- e) Bölgesel/yerel ana ulaşım akslarına yakın, kullanım yoğunluğu fazla, tarımsal üretim veya turizm potansiyeli yüksek olan köy yollarının bakım-onarımına ve standartlarının yükseltilmesine öncelik verilir.
- f) Sanat yapılarının yeterli miktarda ve uygun standartlarda, uzun vadeli ihtiyaçları karşılayacak şekilde yapımına azami özen gösterilir.

31. Tarımsal altyapı projelerine ilişkin esas ve öncelikler

- a) Sulama projelerinde, su kaynaklarının en kurak aylardaki debileri esas alınır.
- b) İlk defa uygulanacak sulama projelerinde, sadece modern sulama tekniklerinin (damla sulama, yağmurlama vs.) yer aldığı projeler desteklenir.
- c) Taşkın, sel baskınlarını önleme ve toprak koruma amacına da hizmet eden projelere, depolama yapısı tamamlanmış projelere ve DSİ Genel Müdürlüğü gibi diğer kurumların yatırımlarına paralel olarak yürütülen projelere öncelik verilir.
- d) Bakım ve onarım ihtiyacı nedeniyle geçici olarak hizmet dışı kalmış sulama suyu tesislerinin yeniden hizmete açılmasına yönelik yatırımlara öncelik verilir.
- e) Yararlanıcılar tarafından eş finansman desteği bulunan ve tamamlayıcı nitelikteki tarla içi yatırımları içeren projelere öncelik verilir.

VI. İzleme ve Değerlendirme

32. Bu Kararda yer alan hususların merkezi düzeyde izlenmesi ve değerlendirilmesi, sorun ve ihtiyaçların tespiti, çözüm önerilerinin görüşülmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla; İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığının genel müdür düzeyindeki temsilcilerinden oluşan İzleme ve Değerlendirme Kurulu, Mayıs ayından itibaren üçer aylık dönemler halinde toplanır. Kurulun sekreteryaya hizmetleri MİGM tarafından yürütülür.
33. Kurulun değerlendirmeleri çerçevesinde gerektiğinde İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve DPT Müsteşarlığı temsilcilerinin yer aldığı ekipler tarafından, yerinde izleme ziyaretleri gerçekleştirilir.
34. KÖYDES uygulamalarına ilişkin gerçekleştirmelerle ilgili olarak hazırlanan aylık izleme raporları kaymakamlıklar tarafından Mayıs ayından itibaren İBS'ye girilir ve Koordinasyon Birimi tarafından İBS üzerinde onaylanır.

35. Aylık izleme raporları, izleme ziyaretleri ve diğer gelişmeler esas alınmak suretiyle MİGM tarafından hazırlanan izleme ve değerlendirme raporu, toplantılar öncesinde Kurula sunulur.
36. KÖYDES İl Yatırım Programı, aylık izleme raporları ve envanter bilgilerinin kayıt altına alınmasında <http://koydes.dpt.gov.tr> adresindeki İBS kullanılır. KÖYDES uygulamalarının genel gidişatı hakkındaki bilgiler kamuoyunun erişimine de açılır.
37. İBS'nin kullanımı ile ilgili olarak; sistemin il düzeyindeki ve merkezdeki kullanıcılarına verilmesi gereken eğitimlerin koordinasyonu ve uygulanması İçişleri Bakanlığı, eğitimleri verecek personel ise DPT Müsteşarlığı tarafından sağlanır.
- İBS'nin sağlıklı işletilmesi İçişleri Bakanlığı ve DPT Müsteşarlığı tarafından müştereken sağlanır. Veri girişlerinin zamanında, eksiksiz ve doğru olarak yapılmasının temini İçişleri Bakanlığının, İBS'nin teknik desteği ve gerektiğinde yazılımın güncellenmesi ise DPT Müsteşarlığının sorumluluğundadır.
38. MİGM tarafından hazırlanan yıllık değerlendirme sonuçları, İzleme ve Değerlendirme Kurulu'na sunulur ve Kurulda yapılan nihai değerlendirmeleri müteakip, valilikler ve İçişleri Bakanlığı internet sayfaları ile İBS üzerinden kamuoyuna duyurulur.
39. KÖYDES uygulamalarının performans ölçümünde, aşağıdaki kriterler esas alınır:
1. Uygulanan projelerle hizmet götürülen nüfusun il köy nüfusu içindeki oranı,
  2. 31.12.2008 itibarıyla kesinleşen envanter verileri ile kamuoyuna duyurulan hedef envanter değerleri arasındaki fark,
  3. Yol ve içme suyu projelerindeki birim maliyet gerçekleştirmeleri,
  4. Projeler için yerelden temin edilen eş finansman miktarı,
  5. İBS'ye girilen verilerin tutarlılığı ve doğruluk düzeyi,
  6. Denetim raporlarının sonuçları.

VII. Denetim

40. KÖYDES ödenekleri ile uygulanan projelerin mali ve teknik denetimi İçişleri Bakanlığı'nın genel koordinasyonunda yürütülür. Denetim işlemleri, mülkiye müfettişleri koordinasyonunda yapılır. Gerektiğinde, mahalli idare kontrolörleri ile İçişleri Bakanlığının talebi ve ilgili bakanlıkların uygun görmesi üzerine, diğer bakanlık ve kuruluşların denetim elemanları da bu çalışmalara katılabilir.

Bütün denetim çalışmaları dikkate alınarak, mülkiye müfettişleri tarafından il bazında hazırlanacak denetim raporları, İçişleri Bakanlığına sunulur. Denetim sonuçları ile ilgili olarak yürütülmesi gereken işlemler, İçişleri Bakanlığı tarafından gerçekleştirilir.